

HỘI MỸ THUẬT VIỆT NAM

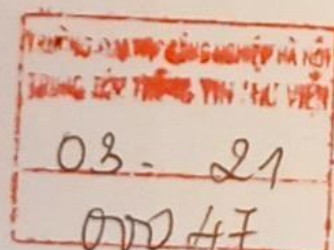
Mỹ thuật với Bác Hồ

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

HỘI MỸ THUẬT VIỆT NAM

Mỹ thuật với Bác Hồ

Nhà xuất bản Mỹ thuật - 2002

Chủ tịch Hồ Chí Minh tham triển lãm tranh - ký họa từ miền Nam gửi ra Bắc lần thứ nhất, tại Hội trường Liên hiệp Văn học Nghệ thuật Việt Nam, 51 Trần Hưng Đạo, Hà Nội (24/10/1966)

Lời nói đầu

Nhân dịp kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ và Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam (10/12/1951 — 10/12/2001) và ngày kỷ niệm 45 năm thành lập Hội Mỹ thuật Việt Nam (26/3/1957 — 26/3/2002), Ban thư ký Hội Mỹ thuật Việt Nam khóa V xuất bản cuốn sách Mỹ thuật với Bác Hồ — nhằm thể hiện tấm lòng của giới mỹ thuật Việt Nam đối với Bác Hồ.

Cuốn sách gồm ba phần:

— Phần thứ nhất: Gồm những bài viết và phát biểu tại Lễ kỷ niệm 50 năm Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ và Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam, được tổ chức ngày 9/12/2001 tại Bảo tàng Hồ Chí Minh, thành phố Hà Nội, ở một số tỉnh, thành phố trong cả nước và tại Hội thảo *Bác Hồ với mỹ thuật* — mỹ thuật với Bác Hồ.

— Phần thứ hai: Gồm các bài viết, hồi ký về *Bác Hồ với mỹ thuật Việt Nam*.

— Phần thứ ba: Một số tác phẩm sáng tác về *Bác Hồ* của các họa sĩ và nhà điêu khắc Việt Nam.

Trong sách còn in một số ảnh tư liệu và ảnh chụp *Bác Hồ* đến xem các triển lãm mỹ thuật của các nhà nhiếp ảnh thuộc Thông tấn xã Việt Nam.

Do khuôn khổ sách có hạn và việc sưu tập tư liệu chưa thật đầy đủ nên cuốn sách này khó tránh khỏi những thiếu sót, chúng tôi rất mong được sự đóng góp ý kiến và bổ sung tư liệu của độc giả.

BAN THƯ KÝ

Mục lục

Lời nói đầu	7
Thư Bác Hồ gửi các họa sĩ nhân dịp Triển lãm hội họa năm 1951	9
Tờ trình của Ban Thư ký Hội Mỹ thuật Việt Nam xin lấy ngày 10/12 — ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ làm Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam	11
Công văn của Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương về việc lấy ngày 10 tháng 12 hàng năm làm Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam	15
Công văn của Ban Tổ chức Cán bộ Chính phủ về việc lấy ngày 10 tháng 12 hàng năm làm Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam	17
Mỹ thuật với Bác Hồ Bài phát biểu của họa sĩ <i>Trần Khánh Chương</i> , Bí thư Đảng đoàn — Tổng thư ký Hội Mỹ thuật Việt Nam, tại lễ kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ và Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam (10/12/1951 — 10/12/2001), tổ chức tại Bảo tàng Hồ Chí Minh (Hà Nội) — ngày 9/12/2001	21
Chỗ đứng và trách nhiệm của văn nghệ sĩ trong công cuộc cách mạng Phát biểu của nhạc sĩ <i>Trần Hoàn</i> - Phó Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương, tại Lễ kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ và Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam (10/12/1951 — 10/12/2001)	36
Chúc mừng Ngày truyền thống vẻ vang của giới mỹ thuật Việt Nam Phát biểu của nhà văn <i>Nguyễn Đình Thi</i> - Chủ tịch Ủy ban toàn quốc Liên hiệp Văn học Nghệ thuật Việt Nam, tại Lễ kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ và Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam (10/12/1951 — 10/12/2001)	41
Thư Bác Hồ gửi các họa sĩ - Những hồi ức và kỷ niệm Bài phát biểu của họa sĩ <i>Lê Lam</i> , tại Lễ kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ và Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam (10/12/1951 — 10/12/2001)	43

Họa sĩ trẻ với Ngày truyền thống mỹ thuật	46
Bài phát biểu của họa sĩ <i>Phạm Bình Chương</i> , tại Lễ kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ và Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam (10/12/1951 — 10/12/2001)	
MỘT SỐ BÀI VIẾT CHỦ ĐỀ MỸ THUẬT VỚI BÁC HỒ	48
Một bức thư một chân lý mãi sáng ngời	49
<i>Thái Hanh</i>	
Thấm nhuần lời dạy của Bác	53
<i>Vũ Giáng Hương</i>	
Tư tưởng Hồ Chí Minh trong thư Bác gửi các họa sĩ nhân Triển lãm Mỹ thuật 1951	55
<i>Lê Quốc Bảo</i>	
Hình ảnh Bác Hồ trong nghệ thuật tạo hình	59
<i>Nguyễn Hải Yến</i>	
Tấm lòng của các nghệ sĩ tạo hình với Bác Hồ	63
<i>Nguyễn Văn Chiến</i>	
Mấy ý kiến về công tác trang trí mỹ thuật trong Bảo tàng Hồ Chí Minh	66
<i>Hà Huy Giáp</i>	
Công trình trang trí phòng tiếp khách trong khu Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh	70
<i>Trịnh Trung Hòa</i>	
Bác Hồ và nghệ thuật	73
<i>Nguyễn Đức Nùng</i>	
Bác Hồ và sự nghiệp mỹ thuật	75
<i>Chu Quang Trứ</i>	
Hình tượng Hồ Chủ tịch trong tranh cổ động	82
<i>Lê Huy Tráp</i>	
Sáng tác về Bác Hồ lãnh tụ cách mạng Việt Nam	87
<i>Nguyễn Văn Tý</i>	
Ba lần vẽ Bác Hồ	91
<i>Tô Ngọc Thành</i>	

Bức chân dung Bác Hồ Ngày Độc lập <i>Quang Việt</i>	94
Tranh Tết những ngày đầu độc lập <i>Trần Đình Thọ</i>	96
Những ngày kháng chiến ở liên khu V tại thị xã Bồng Sơn <i>Ngọc Thọ</i>	99
Tượng Chủ tịch Hồ Chí Minh <i>Yannich Vũ - Bửu Triều (dịch)</i>	101
Người nặn tượng Bác Hồ <i>Nguyễn Thị Kim (kể) Lê Hoàng (ghi)</i>	104
Tôi đi vẽ chân dung Bác Hồ ở Việt Bắc <i>Phan Kế An</i>	107
Tôi vẽ Bác Hồ <i>Diệp Minh Châu (kể) Đoàn Giới (ghi)</i>	112
Dự Triển lãm Mỹ thuật 1951 ở Việt Bắc <i>Thục Phi</i>	120
Vẽ chân dung Bác Hồ trong lòng Hà Nội bị tạm chiếm <i>Đình Xuân Minh</i>	123
Bác Hồ động viên chiến sĩ vẽ tranh <i>Phạm Thanh Tâm (kể) Hoàng Hương (ghi)</i>	124
Kỷ niệm tôi được Bác phê bình <i>Đào Đức</i>	126
Tôi đi vẽ hình ảnh “Bác Hồ với nhân dân Sơn La” <i>Văn Giáo</i>	128
Được vẽ và nặn tượng Bác <i>Trần Văn Cẩn</i>	132
Mơ thành hiện thực <i>Cần Thơ Công</i>	135
Nét bút Chu Minh trên bình sứ của Bác Hồ <i>Trần Hữu Chát</i>	137
	225

Bác Hồ với họa sĩ Nguyễn Phan Chánh <i>Nguyệt Tú — Nguyễn Phan Cảnh</i>	140
Những kỷ niệm của tôi về Bác Hồ <i>Trần Thanh Ngọc (kể) Vũ Mai Thơ (ghi)</i>	143
Nhớ ơn Bác Hồ <i>Phạm Hảo</i>	146
Bác Hồ đến thăm Bảo tàng Dre-xden <i>Trần Dương</i>	149
Trong tù tôi vẽ Bác <i>Tam Bạch</i>	153
Họa sĩ Phạm Lung với phòng tranh sơn dầu về Bác Hồ <i>Đào Mai Trang (Linh Vân)</i>	156
Họa sĩ Giang Tô với kỷ niệm “Bác Hồ ở Việt Bắc” <i>Nguyễn Đức Quang</i>	158
Với Bác kính yêu <i>Nguyễn Trân</i>	160
Bác Hồ và họa sĩ Picasso <i>Cần Thơ Công (sưu tầm)</i>	163
Bác Hồ với hai nghệ sĩ tạo hình Đức <i>Trần Dương</i>	165
Những tác phẩm bằng chứng của tình yêu <i>Vũ Huyền</i>	170
Một số hình ảnh về tượng đài Bác Hồ <i>Trần Tuy</i>	174
Tám lòng con gửi cùng Cha <i>V.N.</i>	178
MỘT SỐ TRANH TƯỢNG VỀ BÁC HỒ	180

GỬI CÁC HỌA SĨ

NHÂN DIỆP TRIỂN LÃM HỘI HỌA NĂM 1951

(Ngày 10 tháng chạp 1951)

Gửi anh chị em họa sĩ,

Biết tin có cuộc trưng bày, tiếc vì bận quá, không đi xem được, tôi gửi lời thân ái hỏi thăm anh chị em. Nhân tiện, tôi nói vài ý kiến của tôi đối với nghệ thuật, để anh chị em tham khảo.

Văn hóa nghệ thuật cũng là một *mặt trận*.

Anh chị em là *chiến sĩ* trên mặt trận ấy.

Cũng như các chiến sĩ khác, chiến sĩ nghệ thuật có *nhiệm vụ* nhất định, tức là: phụng sự kháng chiến, phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, trước hết là công, nông, binh.

Để làm tròn nhiệm vụ, chiến sĩ nghệ thuật cần có *lập trường* vững, *tư tưởng* đúng, nói tóm tắt là phải đặt lợi ích của kháng chiến, của Tổ quốc, của nhân dân lên trên hết, trước hết.

Về *sáng tác*, thì cần hiểu thấu, liên hệ và đi sâu vào đời sống của nhân dân. Như thế, mới bày tỏ được tinh thần anh dũng và kiên quyết của quân và dân ta, đồng thời để giúp phát triển và nâng cao cho tinh thần ấy. Kháng chiến tiến bộ mạnh. Quân và dân ta tiến bộ mạnh, tiến bộ mãi, thì anh chị em nghệ thuật cần phải dùng phương pháp phê bình và tự phê bình để tiến bộ mãi.

Chắc có người nghĩ: Cụ Hồ đưa nghệ thuật vào *chính trị*.

Đúng lắm. Văn hóa, nghệ thuật cũng như mọi hoạt động khác, không thể đứng ngoài, mà phải ở trong kinh tế và chính trị.

Tiền đồ dân tộc ta rất vẻ vang, tiền đồ nghệ thuật ta rất rộng rãi. Chúc anh chị em mạnh khỏe, tiến bộ, thành công.

Chào thân ái và quyết thắng
HỒ CHÍ MINH

Hà Nội, ngày 25 tháng 9 năm 2001

TỜ TRÌNH

*Về việc: Xin lấy ngày 10/12 ngày Bác Hồ gửi thư cho các họa sĩ
nhân dịp Triển lãm hội họa năm 1951
làm Ngày truyền thống hàng năm của giới mỹ thuật Việt Nam*

Kính gửi: — Ban Bí thư Trung ương Đảng
— Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương
— Ban Tổ chức Chính phủ

Ngày 10 tháng chạp năm 1951, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết thư gửi các họa sĩ nhân dịp Triển lãm hội họa năm 1951 tại chiến khu Việt Bắc. Đến ngày 10/12/2001 vừa tròn năm mươi năm Bác Hồ gửi thư cho giới mỹ thuật.

Bức thư Bác viết cách đây năm mươi năm, nhưng những lời dạy bảo tâm huyết trong thư của Bác cho đến nay vẫn nguyên giá trị đối với giới mỹ thuật trong cả nước. Bác khẳng định:

Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận.

Anh chị em là chiến sĩ trên mặt trận ấy.

Trong thư Bác còn nhấn mạnh đến *nhiệm vụ, lập trường, tư tưởng, sáng tác* không những cho giới mỹ thuật mà cho cả giới văn học — nghệ thuật nói chung (chúng tôi xin gửi kèm theo toàn văn bức thư đã được đăng trên tạp chí *Mỹ thuật* năm 1977).

Nhân dịp kỷ niệm năm mươi năm Bác Hồ viết thư gửi các họa sĩ nhân dịp Triển lãm hội họa năm 1951, Ban chấp hành Hội Mỹ thuật Việt Nam và Đảng đoàn Hội Mỹ thuật Việt Nam trân trọng đề nghị Ban Bí thư Trung ương Đảng, Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương, Ban Tổ chức Chính phủ cho phép được lấy ngày 10/12 hàng năm làm *Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam*. Đến ngày truyền thống, giới mỹ thuật sẽ tổ chức nghiên cứu, học tập thư của Bác và tổ chức các hoạt động mỹ thuật nhằm đề cao trách nhiệm của giới mỹ thuật trước Đảng, Chính phủ, nhân

dân, thấm nhuần những lời dạy của Bác, thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII của Đảng: Xây dựng nền mỹ thuật Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Đảng đoàn, Ban chấp hành Hội Mỹ thuật Việt Nam rất mong được sự chấp thuận của Ban Bí thư Trung ương Đảng, Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương, Ban tổ chức Chính phủ để *Ngày truyền thống của giới mỹ thuật Việt Nam* lần đầu được tổ chức đúng vào dịp kỷ niệm 50 năm ngày Bác Hồ viết thư gửi các họa sĩ.

Xin trân trọng cảm ơn.

Nơi nhận:

- Như trên
- Bộ Văn hóa Thông tin
- Vụ Mỹ thuật
- Lưu VP

T/M HỘI MỸ THUẬT VIỆT NAM
Tổng thư ký — Bí thư Đảng đoàn

Họa sĩ Trần Khánh Chương
(đã ký và đóng dấu)